

TÉMA : *Etológia a správanie sa živočíchov*

Etológia je veda o všeobecnobiologických základoch a zákonitostiach správania živočíchov, ktorá sa utvorila v 30. rokoch 20. storočia v prácach K. Z. Lorenza.

Etológia skúma z porovnávacieho hľadiska správanie zvierat a človeka. Zaujíma sa o premenné, ktoré určujú súžitie niekoľkých živočíšnych druhov na jednom mieste.

Správanie sa živočíchov delíme na dva typy: Vrodené správanie
Naučené správanie

Vrodené správanie:

Najdôležitejšie prejavy získavajú živočíchy na základe dedičnosti od svojich rodičov. Najcharakteristickejším znakom vrodeneho správania je, že relatívne rovnako prebieha pri všetkých príslušníkoch určitého živočíšneho druhu. Je to **druhovo špecifické správanie**. Najväčším prínosom etológie je systematické rozpracovanie problematiky inštinktívneho správania ako najdokonalejšej formy vrodenej prejavov živočíchov.

Typy vrodeneho správania

Najdôležitejšie kategórie vrodeneho správania, ktoré majú význam z hľadiska stratégie prežívania živočíchov v prírode, sú:

- **orientačné správanie**
- **potravové správanie**
- **komunikácie živočíchov**
- **komfortné správanie**
- **obranné a útekové**
- **teritoriálne správanie**
- **hravé správanie**
- **sociálne správanie**
- **rodinná starostlivosť**
- **rozmnožovacie správanie**
- **biologické rytmy**

NAUCENÉ SPRÁVANIE
Správanie živočíchov je väčšinou vrodené, ale mnohé prejavy sa živočíchy musia naučiť získavaním skúseností a zdokonaľovaním svojej činnosti alebo napodobňovaním dospelých príslušníkov svojho druhu. Napríklad lev púšťový sa až po skúsenostiach naučí, že svoju korisť môže ľahšie získať pri zdroji vody (pri jazere, potoku), kde si chodí pravidelne uhasiť smäd. Takisto napr. kuna hôrna má svoje lovecké správanie vrodené (dosiahnutie koristi a smrtné zahryznutie), ale presne lokalizovať citlivé miesto na tele koristi sa naučí až po skúsenostiach pri love. Aj vtáky - spevavce majú vrodené pohybové schopnosti na stavbu hniezda v období rozmnožovania, ale musia sa najprv naučiť spoznávať kvalitu vhodného materiálu na stavbu hniezda a pod.